

YTTRANDE

2021-02-15

Ju2020/04109

Justitiedepartementet

Ju.remissvar@regeringskansliet.se

Ju.L5@regeringskansliet.se

Remissvar – Promemoria Effektivare förfarande och utökad kontroll vid verkställighet av fängelsestraff med fotboja

Inledning

Unizon tackar för möjligheten att få yttra sig över promemorian Effektivare förfarande och utökad kontroll vid verkställighet av fängelsestraff med fotboja. Unizon är ett riksförbund som samlar över 130 kvinnojourer, tjejjourer och ungdomsjourer samt jourer specialiserade på sexuella övergrepp. Tillsammans arbetar vi för ett jämställt samhälle fritt från våld. Genom att erbjuda stöd och skydd, samt arbeta förebyggande och med påverkan kämpar jourerna varje dag, året runt, för våldsutsatta kvinnor och barns rättigheter och ett liv fritt från våld. Allt utifrån en kunskap om våld, kön, genus och makt.

Om utredningens förslag går igenom att ge Kriminalvården större befogenheter ser Unizon ett stort behov av att Kriminalvårdens anställda utbildas om mäns våld mot kvinnor.

4.2 Kravet på ansökan för verkställighet med fotboja

Förslag: Kriminalvården ska på eget initiativ få pröva om den dömde ska få avtjäna fängelsestraffet med fotboja.

Unizon *tillstyrker* förslaget i stort men när det gäller brott inom kategorin mäns våld mot kvinnor och barn, då inklusive våldtäkt och sexuella övergrepp, ska inte förövaren få möjligheten att avtjäna fängelsestraffet med fotboja utan att brottsoffret/brottsoffren ger sitt samtycke.

4.3 Beslut om fängelse

Förslag: Förutom domar ska även beslut som innebär att någon får fängelse som påföljd kunna verkställas med fotboja. Det ska införas en skyldighet för övervakningsnämnden att ge information om möjligheten att avtjäna fängelsestraffet med fotboja till den som genom nämndens beslut fått villkorlig frigivning förverkad. Vidare ska domstolarnas underrättelseskyldighet gälla även den som genom beslut dömts till fängelse i högst sex månader.

Unizon *tillstyrker* förslaget i stort men vill även här lyfta att brottsoffrens trygghet måste komma före förövarens valmöjligheter mellan fängelse och fotboja.

4.4 Den obligatoriska karensregeln

Förslag: Karensiden för den som tidigare avtjänat ett fängelsestraff med fotboja och därefter döms till fängelse på nytt ska tas bort.

Unizon *tillstyrker* förslaget, men som ovan att när brottsoffren är kvinnor och barn som utsatts för mäns våld ska deras trygghet och välbefinnande komma i första hand.

4.5 Kontrollen av den som verkställer straff med fotboja

Förslag: Kriminalvården ska för den som avtjänar ett fängelsestraff med fotboja kunna besluta en föreskrift som innebär ett förbud för honom eller henne att vistas på en viss plats eller inom ett särskilt angivet område. Elektroniska hjälpmedel ska få användas för att kontrollera att den dömde följer en sådan föreskrift om vistelseförbud och en föreskrift om att den dömde ska genomgå vård eller behandling.

Unizon *tillstyrker* förslaget och speciellt att möjligheterna till kontroll av den som avtjänar ett fängelsestraff med fotboja bör öka. Även här vill Unizon tydliggöra att hänsyn till brottsofferens (våldsutsatta kvinnor och barn) trygghet och välmående ska vägas tyngre än förövarens frihet att vistas inom samma område. Unizon *tillstyrker* även Kriminalvårdens förslag att särskilda områden eller att en viss plats ska förläggas med ett vistelseförbud och att dessa förbud ska kontrolleras elektroniskt. Unizon vill poängtera vikten av att överträdelse av dessa förbud får rättsliga konsekvenser.

5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Den nya lagstiftningen ska träda i kraft den 1 juli 2021.

Unizon ställer sig inte bakom att den nya lagstiftningen träder i kraft den 1 juli 2021. Detta för att anställda inom Kriminalvården först behöver utbildning och kunskap om mäns våld mot kvinnor och barn innan de kan ta beslut som påverkar flera människors liv än endast den dömda.

Stockholm 2021-02-15

Olga Persson, förbundsordförande Unizon

Rebecka Andersson, generalsekreterare Unizon

Underlaget är framtaget av Maria Björsson, Sakkunnig Kvinnofrid, Unizon